

WIELKIE
PYTANIA

GRZEGORZ
SZYMANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania filozofii zakres rozszerzony dla szkoły ponadpodstawowej (LO, Technikum)

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – prof. Radosław Cezary Gwizdon
dr Jan Łukasiuk
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Każda wola rodzi się w cierpieniu...

Klasa / czas trwania lekcji:

klasa II, czas 2x45 min

Cele:

Po lekcji uczeń:

- a) określa główne cechy niemieckiego idealizmu;
- b) wymienia jego ważniejszych przedstawicieli;
- c) analizuje fragment tekstu: Świat jako wola i przedstawienie Arthura Schopenhauera (ks. III i IV).

Pytanie kluczowe: Czy obraz Arthura Schopenhauera z mediów jest zgodny z jego aksjologią?

Metody/Techniki/Formy pracy

Websearching lub uprzednie zadanie domowe, praca z tekstem pod kierunkiem, podział klasy na mniejsze grupy (związane z przydzielonymi zadaniami), analiza tekstu źródłowego, technika mówiącej tablicy – do zaprezentowania wyników pracy pod kierunkiem. Sugerowane zastosowanie oceniania kształtującego (OK).

Środki dydaktyczne:

- rzutnik z komputerem
- karteczki dla uczniów (zielone, żółte, czerwone) – do pracy z OK
- fragment tekstu Schopenhauera
- karteczki samoprzylepne

Opis przebiegu lekcji:

- a) Zapisujemy na tablicy NaCoBeZU: Wiem dlaczego dziś żartuje się z Schopenhauera. Potrafię ocenić, czy żarty są sprawiedliwe.
- b) Prosimy o prezentację wcześniej zadanego zadania domowego (lub wykonujemy je teraz – wtedy konieczne będą telefony i więcej czasu). Treścią zadania było znalezienie (i zapisanie na pendrive lub wydrukowanie) kilkunastu memów z Arthurem Schopenhauem. Prezentujemy je przy pomocy rzutnika lub (wydrukowane) przypinamy do tablicy. Uczniowie komentują memy, zwracając uwagę na ich pesymistyczny w większości wydźwięk.
- c) rozdajemy fragmenty tekstu. Uczniowie pracują nad tekstem, porównując jego treść na bieżąco z tym, co znaleźli w popularnych memach.

- d) rozdajemy przyklepne karteczki – uczniowie przygotowują wypowiedzi w technice „mówiącej tablicy”. Dla części uczniów z SPE to dobra forma wypowiedzi, pozostałym można zaproponować samodzielne skonstruowanie sprawiedliwego ich zdaniem, mema.
- e) przez cały czas obserwujemy, czy nie pojawią się zielone karteczki.
- f) jeśli zielonych kartek nie pojawi się wystarczająco dużo, proponujemy wykonanie jeszcze jednego ćwiczenia – przy użyciu własnych smartfonów uczniowie mają wyszukać nazwiska i koncepcje innych idealistów niemieckich. Oczekujemy nadal na zielone kartki.
- g) zakończenie – wybieramy jedną lub dwie osoby z zielonymi kartkami, by podsumować zajęcia. Wprowadzamy samoocenę lub ocenę koleżeńską.

Komentarz metodyczny

Zajęcia zostały przygotowane zgodnie z założeniami konstruktywizmu (patrz: program s. 2-3 i bibliografia). Przygotowanie wcześniej materiału ułatwi lekcję. Konstruktywistyczna lekcja jest nastawiona na współpracę między uczniami z SPE, mają oni też możliwość wyrażenia swojego zdania w sposób alternatywny. Lekcja jest przygotowana z nastawieniem na kształtowanie kompetencji kluczowych zgodnie ze wskazówkami zamieszczonymi w programie i należy cały czas mieć je na uwadze. W przypadkach uczniów z SPE – wykorzystanie samodzielnej pracy plastycznej ma ułatwić ekspresję. Lekcja jest prowadzona zgodnie z zasadami SUS i OK. Członkowie grup na koniec powinni dokonać oceny koleżeńskej pracy, zgodnie z założeniami OK. Podczas websearchingu każdy uczeń powinien być aktywny. Nauczyciel może poddać przeprowadzenie lekcji autorefleksji:

Czy taka forma pracy uczy i zachęca uczniów do samodzielności?

Czy materiały zostały adekwatnie dobrane do możliwości wszystkich uczniów?

Jakie braki w wiadomościach uczniów należy uzupełnić?

Przy ocenie ucznia o SPE obowiązuje zasada indywidualizacji. Ustalona ocena nie może wynikać z porównania osiągnięć z innymi uczniami.